

Motion till riksdagen 2013/14:T227

av Irene Oskarsson (KD)

Kontanthantering på landsbygden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja en ökad tillgänglighet för grupper och regioner där kontanthantering är ett växande problem.

Motivering

Allt fler använder elektroniska tjänster och betalkort istället för kontanter. Skramlande och tunga mynt ersätts för de flesta av smidiga kort. Ett växande antal banker har upphört med sin kontanthantering över disk. Svensk Kassaservice, som utförde kassa-, bank- och girotjänster, lades ner 2009. Enligt branschorganisationen Svensk Handel sker drygt 70 procent av alla köp i detaljhandeln i Sverige med kort.

Kostnaderna och säkerhetsrisken för kontanthantering reduceras när kontanterna elimineras i en verksamhet. Alla är dock inte vinnare i det kontantlösa samhället. Personer med bristande teknikvana, nyanlända svenskar utan giltiga identitetshandlingar eller bristande teknikvana och språkkunskaper samt vissa funktionshindrade tillhör de privatpersoner vars tillgänglighet beskrivits. Företagare inom turist- och detaljhandel samt ideella föreningar drabbas också då kostnadströskeln för elektroniska betalningar fortfarande är hög. Extra utsatta är dessa grupper i landsbygdsmiljö där tillgänglighet till elektroniska betalningslösningar kan vara mycket begränsad då it-nätet inte är utbyggt i den grad som behövs. I takt med att bankkontor upphört med sin kontanthantering måste företagare färdas långa sträckor med sin dagskassa, en stor otrygghetsfaktor för många. Problemet i stort växer i omfattning då allt fler bankkontor stängt ned sin kontantverksamhet.

Pensionärsföreningar och andra ideella organisationer erbjuder utbildningar för tekniskt ovana. Det är också vanligt att anhöriga eller vänner bistår för att genomföra betalningar. Ett problem vid betalningar via ombud är att per-

Fel! Okänt namn på

sonliga koder lämnas ut, något som bryter mot bankens villkor och omöjliggör tekniska möjligheter att bevisa bedrägerier. Den utlämnande situationen öppnar för missbruk och risker, även vid god man-situationer. Äldre personer utan betalkort missgynnas också av att i regel ha en begränsad geografisk rörlighet för att ta sig till platser som tillhandahåller kontanter.

Den kontantlösa utvecklingen frambringar nya lösningar. Försöken med recyclingsmaskiner, där företag kan sätta in dagskassar och som samtidigt tjänar som uttagsautomat, är positiva initiativ som tillgängliggör kontanter i annars dränerade områden.

Flera nya betalsystem är mobila och baserar sig på smartphones. Länsstyrelsen konstaterar emellertid i sin kartläggning att kännedomen och viljan bland småföretagare att använda nya betaltjänstlösningar är låg.

En avgörande faktor vid användning av de nya betaltjänster som nu växer fram och som företrädesvis småföretagare kan ta till sig, är tillgången till stabil nätuppkoppling. Den som genomför en transaktion vill vara säker på att det verkligen sker och att det inte tar för lång tid. Det är därför angeläget att regeringens målsättning om att 90 procent av alla hushåll och företag till 2020 har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s genomförs. Utbyggnaden av it-infrastruktur bör inneha samma prioritet och utbyggnadstakt som övrig infrastruktur.

Länsstyrelserna i Sverige har under 2013 påbörjat ett regionalt utvecklingsarbete för att tillgodose samhällets behov av betaltjänster. Det är för tidigt att utvärdera resultaten av det arbetet även om det är angeläget att det får fortgå. Regeringen bör bevaka och tillvarata goda slutsatser och initiativ som ökar tillgängligheten för enskilda personer med särskilda behov. Det är också angeläget att förbättra och trygga kontanttillförseln för små och medelstora företag.

Stockholm den 30 augusti 2013

Irene Oskarsson (KD)